

2. Semesterbeskrivelse

Peqqissaanermik Ilisimatusarfik
Institut for Sundhed & Natur
Institute of Health & Nature

Bachelor i sygepleje

Semesterbeskrivelse 2. Semester

Indhold

Teoretiske studier	4
Sygepleje	4
Patientologi	4
Teori om klinisk beslutningstagen: (sygeplejeprocessen)	5
Mobilitet og immobilitet	5
Udskillelser af urin og fæces.....	6
Aldring og livet som ældre:	6
Krav til dokumentation i sygeplejen.....	7
Sygepleje i forhold til ernæringsbehov	8
Ernæringslære og diætetik	8
Psykologi	10
Organisation og ledelse	11
Videnskabsteori og forskningsmetodologi	12
Praktiske studier	13
Studiesamtaler	14
1. studiesamtale	14
2. studiesamtale	14
3. studiesamtale	15
2. semester prøve	16
Læringsmål for 2. semester	17
Efter teoretiske studier kan den studerende	17
Beskrivelse af hvordan læringsmålene er nået	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Dokumentation for praktik 2. semester 15 ECTS.....	19
Evalueringskema for praktik, 2. semester	20

Semesterets overordnede tema:

Grundlæggende klinisk beslutningstagen i samarbejde med patient eller borger.

Semesterbeskrivelse

2. Semester

Omfang i ECTS: 30	Teoretiske studier 15		
	Kliniske studier 15 ECTS på klinisk uddannelsessted: medicin, kirurgi, geriatri, pædiatri		
Semesterets fagområder:		Teoretiske studier	Kliniske studier
	Sygepleje:	7,5 ECTS (60 lekt.)	15 ECTS
	Ernæringslære og diætetik:	2 ECTS (16 lekt.)	
	Psykologi:	3,5 ECTS (28 lekt.)	
	Organisation og ledelse:	1 ECTS (8 lekt.)	
	Videnskabsteori og forskningsmetodologi:	1 ECTS (8 lekt.)	

Teoretiske studier

Sygepleje

Mål:

Den studerende kan analysere patientens eller borgerens situation med patientologiske og psykologiske begreber. Kan anvende metoder og redskaber til at forebygge komplikationer relateret til grundlæggende behov hos en patient eller borger i en stabil tilstand. Kan planlægge og skabe kontinuitet i et ukompliceret forløb for en enkelt patient/borger.

Vejledende pensumkrav i alt: ca. 525 (teori) + 300 sider (praktik).

Til 1 lektion skal der læses mellem 7-11 siders pensum.

Patientologi

Mål:

Den studerende opnår viden om, hvordan sygdom påvirker patienters og pårørendes oplevelser af mestring, identitet og roller.

Indhold:

Inddragelse af patient-/borger og pårørende perspektiver med fokus på den sygeplejefaglige indsats.

Omfang: 13 lekt.

Pensum: 90 sider

Litteratur:

Dybroe, B. & Steenberg, D. (2023) Patientens ulige vilkår og livssammenhænge. I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. s. 84-99 (24 s.)

Glinsvad, Birte (2023): Mestring. I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. s. 301-315 (14 s.)

Riiskjær, Erik & Hoffmann, Katrine Pii (2023): Patientcentrering. I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. s. 245-262 (17 s.)

Dieperink, Karin B. (2023): Pårørende. I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard, s. 355-366 (11 s.)

Aagaard, Tine (2015): Daglig livsførelse med sygdom i tre patientforløb – Nielsines forløb. I: *Hverdagsliv med sygdom – Patienters kulturelle perspektiver på sundhedspraksis i Grønland*. Inussuk – arktisk forskningsjournal, nr. 1. S. 148-160. (12 s.)

Seibæk, Lene (2020): Patientinddragelse i klinisk hospitalspraksis. I: Aagaard, Tine; Hounsgaard, Lise (red.) *Menneske, sundhed, samfund og kultur*. 1. udgave. Aarhus, Forfatterne og Klim, s. 149-161 (12. s.)

Supplerende:

Støjer m.fl. (2023): Patientoplevelser. I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard, s. 373-452 (79 s.)

Teori om klinisk beslutningstagen: (sygeplejeprocessen)

Mål:

Den studerende kan anvende sygeplejeprocessen som metode til at identificere og vurdere grundlæggende behov hos en patient eller borger i stabil tilstand.

Indhold:

Teoretisk begrundelse af den kliniske vurdering, behovsprioritering og de planlagte handlinger; udføre og evaluere grundlæggende sygepleje.

Obligatorisk studieaktivitet: Øvelse i case baseret klinisk beslutningstagen.

Omfang: 9 lekt.

Pensum: 77 sider

Litteratur:

Christiansen, Sytter (2023): Sygeplejeprocessen. I: Fredriksen, Kirsten og Glinsvad, Birte (red.): *Fag – Grundbog i sygepleje*. 2.udgave. København, Munksgaard, s. 236-253. (16 s.)

Glinsvad, Birthe; Frederiksen, Kirsten (2023): Argumentation i praksis. I: Fredriksen, Kirsten og Eckhardt, Michala (red.): *Fag – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard, s. 299-308. (9 s.)

Hasse, Katrine; Tvistholm, Nina (2023): Patientens Perspektiv i Klinisk Beslutningstagen. I: Danbjørg, Dorte Boe; Tvistholm, Nina (red.) *Patient - Grundbog i sygepleje*, København: Munksgaard. S. 28–48 (20 s.)

Jastrup, Susanne (2023): Klinisk beslutningstagen. I: Jastrup, Susanne & Rasmussen, Dorte Helving (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. S. 79-94 (15 s.)

Wemmelund, A. B., Haahr, A., & Sørensen, D. (2022). Omsorgsfuld klinisk beslutningstagen: en relationel proces. *Klinisk Sygepleje*, 36(4), 253–270. (17 s)

Mobilitet og immobilitet

Mål:

At den studerende kan inddrage patient-/borgerperspektiver med fokus på den sygeplejefaglige indsats; teoretisk begrunde den kliniske vurdering, behovsprioritering og de planlagte handlinger, udføre og evaluere grundlæggende sygepleje i relation til mobilisering.

Indhold:

Komplikationer ved immobilitet, risikovurdering og tiltag til forebyggelse af immobilitetskomplikationer.

Omfang: 9 lekt

Pensum: 56 sider

Obligatorisk studieaktivitet i form af videooptagelser fra demostuen.

Litteratur:

Haase, Katrine (2017): Den immobile patient. I: Haase, Katrine og Sharp-Johansen, Marie-Louise (red): *Sygeplejefaglige problemstillinger*. København. Munksgaard. S. 31-50. (19 s.)

Glntborg, Charlotte (2022): Psykologiske aspekter ved immobilitet I: Poulsen, Ingrid og Kunstek, Pina (red.): *Inaktivitet og immobilitet – et tværfagligt perspektiv*. 3. udgave. København, Munksgaard, s. 57-72 (s. 15)

Poulsen, Ingrid (2023): Aktivitet og immobilitet. I: Jastrup, Susanne og Rasmussen, Dorte Helving (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. S. 397-411 (14 s.)

Villadsen, Dorte Buxbom (2019): Lejring I: Maglekær, Karen Margrethe og Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejeprocedurer og -teknikker*, 3. udgave. København, Gads Forlag, s. 263-271. (8 s.)

Udskillelser af urin og fæces

Mål:

Kan inddrage patient-/borgerperspektiver med fokus på den sygeplejefaglige indsats; teoretisk begrunde den kliniske vurdering, behovsprioritering og de planlagte handlinger, udføre og evaluere grundlæggende sygepleje i relation til udskillelser.

Indhold:

Faktorer der påvirker tarmfunktion, dataindsamling om tarmfunktion, sygepleje til patienter med obstipation, diarre eller fæcesinkontinens. Faktorer der påvirker blærefunktionen, dataindsamling om blærefunktion, sygepleje til patienter med urininkontinens, vanskelig blæretømning og kateter.

Omfang: 9 lekt.

Pensum: 58 sider

Obligatorisk studieaktivitet i form af cases og studiespørgsmål.

Litteratur:

Rindom, Bente og Lichtenstein, Birgitte (2023): Udskillelse af afføring. I: Jastrup, Susanne og Rasmussen, Dorte Helving (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. S. 481-502 (21 s.)

Rindom, Bente og Lichtenstein, Birgitte (2023): Udskillelse af urin. I: Jastrup, Susanne og Rasmussen, Dorte Helving (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. S. 455-476 (21 s.)

Veje, Pia Lysdal (2019): Nedre toilette I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejeprocedurer og -teknikker*, 3. udgave. København, Gads Forlag, s. 64-69. (5 s.)

Bergstrøm, Gundula (2019): Udskillelse af fæces I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejeprocedurer og -teknikker*, 3. udgave. København, Gads Forlag, s. 149-160. (11 s.)

Supplerende:

Bergstrøm, Gundula (2019): Vandladning I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejeprocedurer og -teknikker*, 3. udgave. København, Gads Forlag, s. 136-148. (12 s.)

Aldring og livet som ældre:

Mål:

At den studerende kan forklare aldringsprocessers indvirken.

Indhold:

Perspektiver på aldring. Ældre menneskers oplevelser.

Omfang: 12 lekt.

Pensum: 89 sider

Litteratur:

Glasdam Stine (2018): Alder og aldring kan betragtes på mange måder I: Glasdam, Stine; Jacobsen, Frode F (red.): *GERONTOLOGI. Perspektiver på ældre mennesker*. Gads forlag, s.20-34. (14 s.)

Grøn Lone (2018): Sårbarhed i ældrelivet mellem kategorisering og erfaring. Hvem er de sårbare ældre? I: Glasdam, Stine; Jacobsen, Frode F (red.): *GERONTOLOGI. Perspektiver på ældre mennesker*. Gads forlag, s.338-352 (14 s.)

Hjortsø Marianne, Øye Cristine, Hillestad Hummelvoll Adelheid (2018): Beboerfælleskaber på plejehjem- med fokus på mennesker med demens I: Glasdam, Stine; Jacobsen, Frode F (red.): *GERONTOLOGI. Perspektiver på ældre mennesker*. Gads forlag, s. 371-386. (15 s.)

Jensen, Tenna; Nørtoft, Kamilla (2020): Livskvalitet i alderdommen – hverdagstemaers indflydelse på den gode alderdom. I: Aagaard, Tine; Hounsgaard, Lise (red.) *Menneske, sundhed, samfund og kultur*. 1. udgave. Aarhus, Forfatterne og Klim, s. 197-213 (16 s.)

Jensen Tenna, Ingelise Olesen, Larsen Lytken Viskum Christine, Hounsgaard Lise, Bjerregaard Peter, Nørtoft Kamilla (2019): Ældres levevilkår. I: *Ældre menneskers liv og helbred i Grønland*. SIF's Grønlandsskrifter nr. 31, s. 15-22 (7 s.) [Link](#) (Besøgsdato d. 24.11.2025)

Jensen Tenna, Ingelise Olesen, Larsen Lytken Viskum Christine, Hounsgaard Lise, Bjerregaard Peter, Nørtoft Kamilla (2019): Helbred og sygdom. I: *Ældre menneskers liv og helbred i Grønland*. SIF's Grønlandsskrifter nr. 31, s. 29-33 (5 s.) [Link](#) (Besøgsdato d. 24.11.2025)

Schlütter, M. og Hounsgaard, L. (2020): Når helbredet svigter i alderdommen – ældres møde med uvished i behandlingsforløb i det grønlandske sundhedsvæsen. I: Aagaard, T. og Hounsgaard, L. *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne og Klim. S. 263- 281 (18 s.)

Krav til dokumentation i sygeplejen

Mål:

At den studerende kan dokumentere kliniske observationer og vurdering samt planlagt og udført pleje i elektronisk patientjournalssystem, med anvendelse af fagsprog.

Indhold:

Introduktion til dokumentation via elektronisk patientjournal, fælles medicinkort og sundhedsportaler. Krav og rammer til dokumentation.

Omfang: 8 lekt.

Pensum: 48 sider

Litteratur:

Hundborg, Steen (2016): Dokumentation – rammer og krav. I: í Djónastovu Larsen, Esta; Jacobsen Walther, Kim (red.): *Kvalitetsudvikling og dokumentation i sundhedsvæsenet*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 218-233. (15 s.) (Kopi)

Langkilde, Pernille; Mainz, Hanne (2023): Dokumentation. I: Jastrup, Susanne; Rasmussen, Dorte H. (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*, København, Munksgaard, s. 115-141. (26 s.)

Landslægeembedet Vejledning Nr. 6/2023 Om Dokumentation Af Sundhedsfaglige Ydelser (Journalføring), 2023) Landslægeembedet [Link](#) (s. 7) (Besøgsdato d. 25.9.2025)

Sygepleje i forhold til ernæringsbehov

Mål:

At den studerende kan identificere og vurderer ernæringsrelaterede problemer og behov.

Indhold:

Sygeplejerskens rolle i forhold til patientens ernæring, og væskeindtagelse.

Omfang: 7 lekt.

Pensum: 61 sider

Litteratur:

Skadhauge, Lotte Boa (2023): Ernæring. I: Jastrup, Susanne og Rasmussen, Dorte Helving (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. S. 265-289 (24 s.).

Mosegaard, Hedvig Lerche & Brix, Lone Dragnes (2023): Væske. I: Jastrup, Susanne og Rasmussen, Dorte Helving (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*. 3. udgave. København, Munksgaard. S. 293- 312 (19 s.).

Kjelstrup, Lotte Brøndum (2023): Kvalme og opkastning. I: Jastrup, Susanne og Rasmussen, Dorte Helving (red.): *Klinik – Grundbog i sygepleje*. 2 udgave. København, Munksgaard. S. 315-328 (13 s.).

Villadsen, Dorte Buxbom (2019): Væske og ernæring I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje Pia Lysdal (red): *Sygeplejeprocedurer og -teknikker*, 3. udgave. København, Gads Forlag, s. 171-176. (5 s.)

Ernæringslære og diætetik

Mål:

- At den studerende kan redegøre for måltidets betydning i et psykologisk, samfunds- og kulturteoretisk perspektiv.
- At den studerende kan redegøre for den ernæringsrigtige daglige kost samt kostens betydning for det fysiske velbefindende. At den studerende kan ernæringsscreene borgere/ patienter og kan redegøre for de meste almindelige kropsrelaterede problematikker.
- At den studerende kan sammensætte en kaloriereduceret samt en ernæringstæt kost.
- At den studerende kan nævne risici ved indtag af miljøgifte i fødevarer.
- At den studerende kan redegøre for de mest almindelige diæter inden for den kliniske diætetik.
- At den studerende kan identificere ernæringsrelaterede sundhedsproblemer på individ-, gruppe- og samfundsplan.
- At den studerende kan servere måltider og hjælpe patienter/borgere til at opnå en god og æstetisk måltidssituation.
- At den studerende kan kostregistrere.

Indhold:

Ernæringspolitik og levnedsmiddellovgivning.

Levevilkårs, livsstils og livsformers betydning for kost, kostvaner og sundhedskompetence i et historisk, nutidigt og kulturelt perspektiv. Måltidets betydning. Særlige væske og ernæringsbehov ved forskellige

sygdomme. Objektive og subjektive observationer samt udregning af energibehov i forhold til indtag. Kost til småtspisende.

Omfang: 16 lektioner.

Pensum: 216 sider

Obligatorisk studieaktivitet: Øvelse i at anvende evidensbaserede redskaber til at beregne ernæringsbehov og tilrettelægge ernæringsindsats.

Litteratur:

Sundhedsstyrelsen (2019): Behovsafdækning fra Sundhedsstyrelsens workshop vedrørende vejledning om screening og behandling for ernæringsmæssig risiko. S. 1-8 (8 s.) [Link](#)(s. 8) (Besøgsdato: 24/11-2025)

Holst, Mette (2022): Ernæring i sygeplejen. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3. udgave, København. Munksgaard, s 17-27. (10 s.)

Bendtsen, T V., Iversen, M K F (2022): Kostråd. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3. udgave, København. Munksgaard, s 29-39. (10 s.)

Bendtsen, T V., Iversen, M K F (2022): Energi og Næringsstoffer. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 41-83. (42 s.)

Beermann, Tina (2022): Faste og stressmetabolisme. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 85-93. (8 s.)

Lauridsen, Astrid Marie (2022): Underernæring. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 95-109. (14 s)

Bendtsen, T V., Iversen, M K F (2022): Væske. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 113-117. (4 s.)

Nielsen, Mette Elisabeth (2022): Screening for ernæringsmæssig risiko. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 119-130. (11 s.)

Borre, Mette (2022): Kostformer. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 131-149. (18 s.)

Jensen, G S., Beck, Malene, Martinsen, B (2022): Måltidets sociale og kulturelle og æstetiske dimension. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 151-169. (18 s.)

Lauridsen, Marie Astrid (2022): Religion, Kost og sundhed. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 179-187. (8 s.)

Borre, M (2022): Sondeernæring og parenteral ernæring. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 189-204. (15 s.)

Lauridsen, Astrid Marie (2022): Ernæring under graviditet og amning. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard. s 205-213. (8 sider)

Lauridsen, Astrid Marie (2022): Børneernæring. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 215-228 (13 s.)

Lauridsen, Astrid Marie (2022): Ældreernæring. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 231-242 (11 s.)

Borre, M (2022): Diæter ved diabetes, hjertekar sygdomme og overvægt. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 251-266 (15 s.)

Borre, M (2022): Diæter ved nyresygdomme allergi og mavetarm sygdomme. I: Wehner Pia (red). *Ernæring - Hånden på hjertet*. 3 udgave, København. Munksgaard, s 267-283 (14 s.)

Supplerende litteratur/opslagsmateriale:

Fødevaredatabasen [link](#) (Besøgsdato 24/11-2025)

Nordic Nutrition Recommendations (2012) [link](#) (Besøgsdato 24/11-2025)

Paarisa Kost [Link](#) Besøgsdato 24/11-2025)

Psykologi

Mål:

Målet er at den studerende, på baggrund af psykologiske teorier/begreber om menneskets psykologiske udvikling, kan udvise forståelse for borgeres/patienters livssituationer. Kan anlægge et patientperspektiv i analyse af og refleksion over udvalgte temaer, hvor mennesket oplever fysiske, psykiske og sociale belastninger.

Indhold:

Der undervises i udviklings- og sundhedspsykologiske teorier samt følelsesmæssige tilstande ved belastninger som sorg, krise, angst og stress. Mestring og motivation.

Omfang: 28 lekt.

Pensum: 201 sider

Obligatorisk studieaktivitet: Øvelser i at anvende evidensbaserede redskaber til at fremlægge på baggrund af en problemstilling.

Litteratur:

Bagger, B. (2023). Selverkendelse, identitet, og hverdagsliv i telemedicinsk konsultation. I: Hedensted, R.V., Tejmors, J. W. (red.), *Psykologi og sundhedspsykologi for sundhedsprofessionelle*. Gads Forlag. (s. 225–240) (15 s.)

Carstensen, Tina Birgitte Wisbech og Frostholt, Lisbeth (2021). Den biopsykosociale sundhedsmodel. I: Hundborg, Steen (red.), *Sundhedspsykologi i sygeplejen*, FADL's Forlag. (s.32-53) (22 s.)

Genter, P., Engel, M. H. og Lytje, M. (2021) Kriser ved alvorlig sygdom. I: Hundborg, Steen (red.), *Sundhedspsykologi i sygeplejen*, FADL's Forlag. (s.200-232) (33 s.)

Jensen, C. J. (2023). Kognitiv psykologi og adfærdsterapi. I: Hedensted, R.V., Tejmors, J. W. (red.), *Psykologi og sundhedspsykologi for sundhedsprofessionelle*. Gads Forlag. (s. 135–151). (16 s.)

Juuso, Päivi (2020): The connection to nature as an aid to recovery in the Circumpolar North I: Aagaard, Tine; Hounsgaard, Lise (red.) Menneske, sundhed, samfund og kultur. 1. udgave. Aarhus, Forfatterne og Klim, s.185-196. (11 s.)

O'Connor, Maja (2021). "Sorg" I: Hundborg, Steen (red.), Sundhedspsykologi i sygeplejen, FADL's Forlag. (s.234-257) (23 s.)

Schnieber, Anette (2021). Fra motivation til handling – livsændringens psykologi. I: Hundborg, Steen (red.), Sundhedspsykologi i sygeplejen, FADL's Forlag. (s.32-53) (22 s.)

Sommer, D., Eg, M., Søndergaard, S. F., Larsen, L. (2022) Pubertet og ungdom. I: Den nye udviklingspsykologi – et livslangt perspektiv, FADL's Forlag. (s.178-204) (16 s.)

Sommer, D., Eg, M., Søndergaard, S. F., Larsen, L. (2022) Spædbarns- og tumlingeperioden. I: Den nye udviklingspsykologi – et livslangt perspektiv, FADL's Forlag. (s. 72-103) (32 s.)

Zachariae, Bobby (2021) Stress og stresshåndtering for sundhedspersonale. I Hundborg, Steen (red.), Sundhedspsykologi i sygeplejen, FADL's Forlag. (s.374-401) (28 s.)

Aagaard, T. (2023). Kritisk psykologi. I: Hedensted, R.V., Tejmers, J. W. (red.) Psykologi og sundhedspsykologi for sundhedsprofessionelle. 1. udgave, Gads Forlag. (s. 101–118) (17 s.)

Organisation og ledelse

Mål:

At den studerende kan beskrive sundhedsvæsnets organisatoriske opbygning samt forskellige måder at lede og organisere sygeplejen på.

Indhold:

Social- og sundhedsvæsenets opbygning samt sygeplejerskens organisatoriske indplacering og en indføring i de administrative og ledelses- og udviklingsmæssige opgaver, sygeplejersken har.

Omfang: 8 lekt.

Pensum: 93sider

Litteratur:

Glasscock (2019): Klinisk lederskab i sygeplejen. I: Eldrup, Dorte Samson & Glasscock, Tine. *At lede sygepleje*. 2. udgave. København, Gads Forlag. s. 13-52 (39 s.)

Eldrup, D.S. & Schrader, A. (2019) Organisering af sygeplejen. I: Eldrup, Dorte Samson & Glasscock, Tine. *At lede sygepleje*. 2. udgave. København, Gads Forlag. s. 153-175 (22 s.)

Organisationen – Det grønlandske sundhedsvæsen:[link](#) Besøgsdato d. 24/11-2025 (32 s.)

Supplerende litteratur:

Grønlands sygeplejeetisk Råd (2020): Sygeplejeetiske retningslinjer. [link](#) Besøgsdato d. 24/11-2025 (8 s.)

Landstingsforordning nr. 15 af 6. november 1997 om sundhedsvæsenets ydelser m.v. [link Besøgsdato 24/11-2025](#) (4 s.)

Videnskabsteori og forskningsmetodologi

Mål:

- Den studerende kan forklare paradigmebegrebet samt begreber om forholdet mellem teori og praksis.
- At den studerende kan beskrive, hvordan forskellige positioner afføder forskellige metoder til produktion af viden.
- At den studerende kan anvende søgeteknik på de basale sundhedsfaglige databaser.

Indhold:

Introduktion til forskellige videnskabsteoretiske grundpositioner, herunder paradigmer, vidensbegrebet, begreber som induktion, deduktion samt forholdet mellem teori og praksis. Desuden introduktion til søgeteknik på de sundhedsfaglige databaser.

Omfang: 4 lekt. Videnskabsteori + 4 lekt. Litteratursøgning.

Pensum: 37 sider + 29 sider

Obligatorisk studieaktivitet: Øvelser i at anvende bibliotekets database og Center for Kliniske Retningslinjer [link](#) Besøgsdato 24/11-2025 med henblik på at søge relevant viden til case baseret problemløsning.

Litteratur i videnskabsteori:

Birkler, Jacob (2021): Forklaring. I: *Videnskabsteori*. 2 udgave. København, Munksgaard. S.97-107 (10 s.)

Birkler, Jacob (2021): Forståelse. I: *Videnskabsteori*. 2 udgave. København, Munksgaard. S. 109-136 (27 s.)

Litteratur i litteratursøgning:

Lund, Hans; Juhl, Carsten; Andreassen, Jane; Møller Ann (2017): Litteratursøgning. *Håndbog i litteratursøgning og kritisk læsning, redskaber til evidensbaseret praksis*, 2. udgave. København, Munksgaard. 59-70 (kopi). (11 s.)

Karlsson, E. K. (2018): Kap. 4, Informationssøgning. I: Henricson, M. *Videnskabelig teori og metode – fra idé til eksamination*. Munksgaard, s. 103-121 (18 s.)

Praktiske studier

Læringsmål i praktikken:

Efter de praktiske studier har den studerende følgende kompetencer:

- Gennemføre indlæggelsessamtale med autentiske patienter eller borgere.
- Identificere og vurdere grundlæggende behov hos en autentisk patient eller borger i en stabil tilstand, herunder behov relateret til vejrtrækning, kredsløb, legemstemperatur, personlig pleje, ernæring og væske, udskillelser, mobilisering og søvn, hvile og velvære.
- Klarlægge patientens eller borgerens ressourcer og perspektiv på situationen.
- Udføre og evaluere grundlæggende sygepleje i relation til vejrtrækning, kredsløb, legemstemperatur, personlig pleje, ernæring og væske, udskillelser, mobilisering og søvn, hvile og velvære.
- Planlægge og skabe kontinuitet i et ukompliceret forløb for en enkelt patient/borger.
- Anvende metoder og redskaber til at forebygge komplikationer relateret til grundlæggende behov.
- Inddrage patient-/borgerperspektiver med fokus på den sygeplejefaglige indsats.
- Teoretisk begrunde den kliniske vurdering, behovsprioritering og de planlagte handlinger.
- Dokumentere kliniske observationer og vurdering samt planlagt og udført pleje i elektronisk patientjournalssystem, med anvendelse af fagsprog.
- Anvende forskellige studiemetoder og indgå i forpligtende samarbejde med andre.

Obligatoriske studieaktiviteter i kliniske studier i praktik (midler til at nå læringsmål):

De obligatoriske studieaktiviteter skal dokumenteres i portfolio. Dokumentation for fremmøde skal afleveres til Institut for Sygepleje og Sundhedsvidenskab.

- Fremmøde 296 timer
- Pensum 300 sider.
- Der afholdes 3 studiesamtaler i løbet af perioden, hvoraf en sygeplejelærer deltager i alle samtaler.
- Gennemføre og dokumentere struktureret indlæggelsessamtale med en patient/borger med det formål at få indblik i vedkommendes egen opfattelse af den aktuelle sundhedstilstand/-problem.
- Udarbejdelse af præsentation af en patient eller borger med afsæt i data fra patienten/borgeren selv, fra egne kliniske observationer og fra elektronisk patientjournal, og præsentere det til daglig sygepleje konference.
- Dokumentere kliniske observationer, vurdering, samt planlagt og udført pleje i elektronisk patientjournalssystem, med anvendelse af fagsprog.
- Anvende metoder og redskaber til at forebygge komplikationer relateret til grundlæggende behov.
- Øvelse i klinisk beslutningstagen:
 - Under vejledning, planlægge, udføre og evaluere grundlæggende sygepleje i relation til behovsområde, som vejrtrækning, kredsløb, legemstemperatur, personlig pleje,

ernæring og væske, udskillelser, mobilisering og søvn, hvile og velvære, i det konkrete patientforløb, med inddragelse af patientens perspektiv.

- Udarbejdelse af en anonymiseret case på baggrund af en patientsituation, hvor objektive data såvel som patientens subjektive data indgår. Casen er udgangspunktet for semesterprøven efter de praktiske studier. Casen føres i portfolio.

Studiesamtaler

1. studiesamtale

Den første studiesamtale afholdes inden for den første uge og følger guide til studiesamtaler i portfolio.

[ILISIMATUSAFIK Grønlands Universitet. Postbox 279. DK-3900 Nuuk. Telefon 324566. Telefax 324711](mailto:ILISIMATUSAFIK@gronlands-universitet.dk) Den studerende:

Du skal sende dit oplæg til studiesamtale til din vejleder og underviser 1-2 dage før samtalen, såfremt du ikke gør det, kan samtalen blive udskudt.

Du udarbejder et skriftligt oplæg til studiesamtalerne. Ved første studiesamtale præsenterer du dig og dernæst drøfter du/I ud fra praktikstedsbeskrivelsen dine læringsmuligheder og din læringsproces. Du kan f.eks. tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- På hvilken måde har du nået dit læringsudbytte i de forudgående kliniske ophold?
- Hvordan vil jeg bruge min portfolio?
- Hvilke studiemetoder jeg har særlig erfaring med?
- Hvilke forventninger har du til egen indsats og udvikling?
- Hvilke forventninger har jeg til min klinisk vejleder og underviser i mit arbejde med portfolio?
- Hvilke forventninger har afdelingen til mig

Du skriver resumé af samtalerne, som lægges i portfolio og sendes til klinisk vejleder og underviser. Dokumenterne indsættes i din personlige portfolio.

Den kliniske vejleder:

Du anerkender og udfordrer den studerende og har fokus på den studerendes potentialer, erfaringer og læringsbehov. Du skitserer rammer og vilkår på praktikstedet. Du stiller refleksive spørgsmål og kommenterer, efter aftale, det skriftlige materiale i den studerendes portfolio.

Følgende kan med fordel medtages: Vedrørende fremmøde- og fraværsregler, så gælder de lokale retningslinjer på lige fod med øvrige ansatte på stedet. Dvs. eks. Ved gentagne for sent fremmøde, så kan den studerende få mundtligt advarsel, skriftligt advarsel og evt. bortvisning ved gentagne udeblivelser.

2. studiesamtale

2. Studiesamtale afholdes midt i forløbet og danner baggrund for planlægningen af sidste halvdel af den kliniske periode.

- Skriftlig evaluering fra den studerende skal være tilsendt til sygeplejelærer senest dagen før midtvejsevaluering.
- Den studerende og kliniske vejleder fremlægger midtvejsevaluering ud fra praktiklæringsmålene, anvend gerne afkrydsningsskema bagerst i semesterbeskrivelsen.
- Det skal være tydeligt, hvordan og på hvilket niveau den studerende arbejder med sine mål.
- Litteraturlisten drøftes.

Det gælder også for denne samtale, at den studerende skriftligt redegør for den fremadrettede plan, den kliniske vejleder, den studerende og sygeplejelærer i fællesskab har udarbejdet. Planen indsættes i den studerendes portfolio.

3. studiesamtale

3. studiesamtale er en evaluering af det kliniske forløb i forhold til de obligatoriske studieaktiviteter ud fra semesterbeskrivelsen samt en evaluering af praktikstedet.

- Skriftlig evaluering fra den studerende og klinisk vejleder skal være tilsendt til sygeplejelærer senest dagen før slutevaluering.
- Den studerende og kliniske vejleder fremlægger slutevaluering ud fra praktiklæringsmålene, anvend afkrydsningsskemaet bagerst i semesterbeskrivelsen.
- Det skal være tydeligt, hvordan og på hvilket niveau den studerende har arbejdet med sine mål og dokumentation for praktik og evaluering af praktik fra semesterbeskrivelsen underskrives.
- Litteraturlisten drøftes.
- Evalueringsskemaet for praktik fra universitetets hjemmeside afleveres senest sidste dag i praktik

Evalueringsskemaet findes på [evaluering-af-den-kliniske-uddannelse.doc](#)

2. semester prøve

For at kunne indstille sig til 2. semester prøve skal alle interne prøver og obligatoriske på 1. og 2. semester samt 1. semester prøve være bestået.

Semesterets tema: Grundlæggende klinisk beslutningstagen i samarbejde med patient eller borger.

Semesterprøve: Sygeplejeteori, ernæring og diætetik, videnskabsteori og forskningsmetodologi, psykologi og sygeplejepraktik.

Prøveform: Individuel skriftlig opgave og mundtlig eksamination.

Omfang af den skriftlige del: 28.800 antal anslag med mellemrum svarende til 12 sider. Case og litteraturliste tæller ikke med i antal anslag.

Omfang den mundtlige del: 30 min opdelt i: 5 min. til den studerendes oplæg, 25 min. eksamination.

Litteraturkrav: Der skal henvises til 500 siders pensum fra teori og praktik samt 1 selvvalgt artikel.

Vejledning: Der vil blive afholdt holdvejledning, hvor af 2 lektioner vil omhandle hhv. opgavekriterier samt metode og 1 lektion vil blive afholdt efter aflevering af den skriftlige opgave og før den mundtlige eksamen. Derudover vil der være 3 lektioners individuel vejledning pr. studerende.

Alle vejledninger er obligatoriske.

Bedømmelse: GGS.

Censur: Ekstern.

Formål med opgaven

At den studerende demonstrerer evne til at

- analysere patientens eller borgerens situation med patientologiske og psykologiske begreber.
- anvende sygeplejeprocessen som metode til at identificere og vurdere grundlæggende behov hos en patient eller borger, såvel fysiske som psykosociale.
- anvende sygeplejeprocessen samt viden om organisation og ledelse som metode til at planlægge et patient-/borgerforløb, herunder forebyggelse af komplikationer.
- inddrage viden om patientens/borgerens ressourcer og perspektiv på sin situation i planlægningen af forløbet. Inddrag min. en artikel eller klinisk retningslinje.
- inddrage egne erfaringer fra praksis i planlægningen af forløbet.
- teoretisk begrunde den kliniske vurdering, behovsprioritering og planlagte handlinger.

Kriterier for indhold:

Med udgangspunkt i den case, som den studerende har beskrevet i praktikken, skal opgaven indeholde følgende:

Indledning

- Identificering og redegørelse af sygeplejefaglige problemstillinger med udgangspunkt i prøvens fokusområder.
- En begrundet afgrænsning af en problemstilling. Der skal argumenteres teoretisk for problemets relevans (for hvem og hvorfor det er et problem) samt beskrives mulige årsager og konsekvenser knyttet til de sygeplejefaglige problemstillinger.
- På baggrund af afgrænsningen, udledes opgavens problemformulering.

Metode/teoriafsnit

- Redegørelse og argumentation for valg af teori til bearbejdelse af problemformuleringen.
- Beskriv hvordan der er søgt efter litteratur til opgaven.
- Beskriv de videnskabsteoretiske grundantagelser i forhold til den valgte teori.
- Beskrivelse af opgavens opbygning.

Analyse og fortolkning

- Her anvendes de valgte teorier og begreber til at analysere casen i forhold opgavens problemformuleringen.
- Dette gøres med henblik på at udlede en række begrundede sygeplejefaglige handlinger.

Konklusion

- På baggrund af analysen sammenfattes de væsentligste pointer med henblik på at besvare opgavens problemformuleringen.

Perspektivering

- Med afsæt i konklusionen perspektiveres der til andre relevante tiltag inden for den kliniske sygeplejepraksis.

Litteraturliste

Aflevering:

Tidspunkt for aflevering og fremlæggelse fremgår af skemaet for undervisning.

Læs om eksamen på intranettet og om online aflevering på intranettet: [Studiehåndbog](#)

Prøven udarbejdes i henhold til Redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning: [redaktionelle-retningslinjer-august-2021.doc](#)

Læringsmål for 2. semester

Efter teoretiske studier kan den studerende

- analysere patientens eller borgerens situation med patientologiske og psykologiske begreber
- identificere og vurdere grundlæggende behov hos en patient eller borger i en stabil tilstand, ud fra en case, herunder behov relateret til vejtrækning, personlig pleje, ernæring og væske, udskillelser og mobilisering
- klarlægge patientens eller borgerens ressourcer og perspektiv på situationen ud fra en case
- beskrive metoder og redskaber til at forebygge komplikationer relateret til grundlæggende behov
- anvende sygeplejeprocessen som en metode
- identificere tegn på angst eller stress hos patienter/borgere og foreslå tiltag til at yde støtte til mestring
- anvende sygeplejeprocessen samt viden om organisation og ledelse som metoder til at planlægge og skabe kontinuitet i et ukomplikeret forløb for en enkelt patient/borger
- forklare aldringsprocessers indvirken
- anvende bibliotekets database og hjemmesider for kliniske retningslinjer med henblik på at søge relevant viden til casebaseret og patientrelateret problemløsning
- benævne/beskrive de overordnede videnskabsteoretiske retninger

Obligatorisk læringsmål¹ i praktik / kliniske studier

Gennemføre struktureret indlæggelsessamtale med en patient/borger med det formål at få indblik i vedkommendes egen opfattelse af den aktuelle sundhedstilstand/-problem.
Udarbejdelse af præsentation af en patient eller borger med afsæt i data fra patienten/borgeren selv, fra egne kliniske observationer og fra elektronisk patientjournal, og præsentere det til daglig sygepleje konference.
Dokumentere kliniske observationer, vurdering, samt planlagt og udført pleje i elektronisk patientjournalssystem, med anvendelse af fagsprog.
Øvelse i klinisk beslutningstagen: Under vejledning, udføre og evaluere grundlæggende sygepleje i relation til behovsområde, som vejtrækning, kredsløb, legemstemperatur, personlig pleje, ernæring og væske, udskillelser, mobilisering og søvn, hvile og velvære, i det konkrete patientforløb
Anvende metoder og redskaber til at forebygge komplikationer relateret til grundlæggende behov.
Udarbejdelse af en anonymiseret case på baggrund af en patientsituation, hvor objektive data såvel som patientens subjektive data indgår. Casen er udgangspunktet for semesterprøven efter de praktiske studier. Casen føres i portfolio.

¹ Beskrivelse af hvordan læringsmålene er nået

Skriv gerne hvilken; uge, patientkategori (anonymiser for at beskytte patienten), sygeplejefaglig problemstilling, studiemetode anvendes under udførelsen af sygeplejehandlingen og evt. litteratur.

Dokumentation og evalueringsskema SKAL afleveres/sendes senest sidste dag i praktik

Studerendes navn:	Fødselsdato:
Afdeling:	Hvilke områder har den studerende arbejdet med: Medicin: Kirurgi: Geriatrici:
Antal fraværsdage:	Praktikken er gennemført: Ja: Nej:
Dato:	
Klinisk vejleder: Navn: Email: Underskrift:	Underviser: Navn Underskrift:

Evalueringskema for praktik, 2. semester

Studerende:

Hold:

	Læringsmål	Målene er nået med få, uvæsentlige mangler	Målene er nået med en del mangler	Målene er nået på et minimalt acceptabelt niveau	Målene er ikke nået
1	Gennemføre struktureret indlæggelsessamtale med en patient/borger med det formål at få indblik i vedkommendes egen opfattelse af den aktuelle sundhedstilstand/-problem.				
2	Udarbejdelse af præsentation af en patient eller borger med afsæt i data fra patienten/borgeren selv, fra egne kliniske observationer og fra elektronisk patientjournal, og præsentere det til daglig sygepleje konference.				
3	Dokumentere kliniske observationer, vurdering, samt planlagt og udført pleje i elektronisk patientjournalssystem, med anvendelse af fagsprog.				
4	Øvelse i klinisk beslutningstagen: Under vejledning, udføre og evaluere grundlæggende sygepleje i relation til behovsområde, som vejtrækning, kredsløb, legemstemperatur, personlig pleje, ernæring og væske, udskillelser, mobilisering og søvn, hvile og velvære, i det konkrete patientforløb				
5	Anvende metoder og redskaber til at forebygge komplikationer relateret til grundlæggende behov.				
6	Udarbejdelse af en anonymiseret case på baggrund af en patientsituation, hvor objektive data såvel som patientens subjektive data indgår. Casen er udgangspunktet for semesterprøven efter de praktiske studier. Casen føres i portfolio.				